

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	24XCoE/1/2017
Identifikačné číslo spisu:	7012898785
Dátum vydania rozhodnutia:	24.08.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Hargaš
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:7012898785.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci oprávnenej POHOTOVOST', s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpenej advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova 4, v mene ktorej koná ako konateľ advokát doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD., proti povinnému: K. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XXXX/X, W., zastúpený opatrovníkom T.. P. Y., vyšším súdnym úradníkom Okresného súdu Košice I, o vymoženie 501,89 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 38Er/1161/2004, o odvolaní a dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 30. novembra 2012 sp. zn. 12CoE/111/2012, takto

rozhodol:

- I. Konanie o odvolaní oprávnenej z a s t a v u j e .
- II. Návrh oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania z a m i e t a.
- III. Dovolanie oprávnenej o d m i e t a.
- IV. Povinnému náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice II (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uznesením č. k. 38Er/1161/2004-43 z 10. marca 2011 exekúciu vedenú na základe notárskej zápisnice vyhlásil za neprípustnú, exekúciu zastavil a oprávnenému uložil povinnosť zaplatiť náhradu trov exekučného konania. Uviedol, že notárska zápisnica obsahuje vyhlásenie povinného o uznaní právneho záväzku a súhlas s exekúciou podľa § 41 ods. 2 Exekučného poriadku, ktoré vyhlásil Mgr. Tomáša Kušnír, advokát konajúceho na základe splnomocnenia, ktoré je obsiahnuté v zmluve o úvere uzavretej medzi oprávneným ako veriteľom a povinným ako dlžníkom dňa 22. októbra 2003 na oprávneným vopred pripravenom tlačive, ktorého obsah nemohol povinný ovplyvniť. Konštatoval preto, že notárska zápisnica nezodpovedá požiadavkám, ktoré na ňu ako na spôsobilý exekučný titul kladie § 41 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku, pričom notárska zápisnica ako exekučný titul je v rozpore so zákonom, nemá vlastnosť materiálnej

vykonateľnosti a na základe nej nie sú splnené zákonné podmienky na vedenie exekúcie, z dôvodu ktorého túto vyhlásil za neprípustnú a zastavil ju.

2. Na odvolanie oprávnenej Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením č. k. 12CoE/111/2012-71 z 30. novembra 2012 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa ust. § 219 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „Občiansky súdny poriadok“ alebo „OSP“) ako vecne správne potvrdil. Ďalej zamietol návrhy oprávnenej na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. b/ a aj písm. c/ OSP a zrušil uznesenie vo výroku o trovách exekúcie a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Odvolací súd úkon o uznaní dlhu a súhlase s jeho vykonateľnosťou v zhode s názorom okresného súdu vyhodnotil ako absolútne neplatný, v dôsledku čoho nemôže byť účinným a materiálne vykonateľným exekučným titulom. Splnomocnenie obsiahnuté v zmluve o úvere považoval krajský súd za absolútne neplatný právny úkon pre rozpor so zákonom i s dobrými mravmi i z dôvodu, že danú zmluvnú podmienku v predmetnej typovej (spotrebiteľskej) zmluve vyhodnotil ako neprimeranú, ktorá na škodu spotrebiteľa zakladá nápadný nepomer medzi právami a povinnosťami zmluvných strán. Zdôraznil, že pokiaľ povinný ako dlžník postúpil svoje právo uznať dlh už v čase uzavretia zmluvy o úvere, kedy ešte žiaden dlh existovať nemohol a nebolo ani zrejmé, či bude existovať, kedy a v akej výške, pričom na uznanie dlhu splnomocnil jemu úplne neznámu tretiu osobu, ktorá mu bola vnútená v predtlačí zmluvy vopred vyhotovenej veriteľom, čím sa zároveň vopred vzdal možnosti namietat dlh i jeho výšku, čo založilo nápadný nepomer medzi právami a povinnosťami veriteľa a dlžníka a zároveň je to v rozpore s dobrými mravmi. Keďže exekučným titulom je notárska zápisnica, ktorá obsahuje absolútne neplatný právny úkon o uznaní dlhu a súhlase s jeho vykonateľnosťou, v dôsledku čoho nemôže byť účinným a materiálne vykonateľným exekučným titulom, prvostupňový súd dôvodne exekúciu vyhlásil za neprípustnú a zastavil ju, keďže je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať, a to absencia vykonateľného exekučného titulu.

3. Proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave, a to výroku zamietajúcemu návrh na prerušenie konania podľa ust. § 109 ods. 1 písm. c/ OSP a čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, podala oprávnená odvolanie, ktoré odôvodnila tým, že jej bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 205 ods. 2 písm. a/ OSP), napadnuté rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ OSP) a je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. Žiadala rozhodnutie odvolacieho súdu v napadnutej časti zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

4. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podala oprávnená tiež dovolanie, v ktorom uviedla, že súd: 1. rozhodol „nad rámec zverenej právomoci“ (§ 237 písm. a/ OSP), 2. konal vo veci, v ktorej sa už právoplatne rozhodlo (§ 237 písm. d/ OSP), lebo vykonateľnosť exekučného titulu už bola právoplatne posúdená pri poverení súdneho exekútora, aby vykonal exekúciu, 3. oprávnenej odňal možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ OSP) tým, že nezohľadnili jej námietky, konali bez pojednávania a dokazovania a nerešpektovali jej právo na to, aby jej právna vec bola rozhodovaná na základe správneho právneho základu, súčasťou ktorého je aj výklad práva Európskej únie, 4. v konaní sa dopustil inej vady konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ OSP), najmä nesprávne zistili skutkový stav a nevykonali náležité dokazovanie a 5. napadnuté rozhodnutie založil na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ OSP). Oprávnená (ďalej aj „dovolateľka“) žiadala, aby dovolací súd zrušil napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a tiež ním potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Zároveň žiadala, aby bolo dovolacie konanie prerušené podľa ust. § 109 ods. 1 písm. c/ OSP a Súdnemu dvoru Európskej únie boli predložené prejudiciálne otázky, ktoré bližšie špecifikovala v podanom dovolaní.

5. Zo spisu vyplýva, že odvolanie oprávnenej bolo podané dňa 17. januára 2013 a dovolanie dňa 1. februára 2013. Dňa 01. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“), ktorý v ustanovení § 473 zrušil zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní vecí, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany (§ 470 ods. 2 CSP). Konanie začaté do 30. júna 2016 na vecne, miestne, kauzálne a funkčne príslušnom súde podľa predpisov účinných do 30. júna 2016 dokončí súd, na ktorom sa konanie začalo (§ 470 ods. 4 CSP). S účinnosťou od 01. júla 2016 bol tiež novelizovaný Exekučný poriadok (zákonom č. 125/2016 Z. z. o niektorých opatreniach súvisiacich s prijatím Civilného sporového poriadku, Civilného mimosporového poriadku a Správneho súdneho poriadku a o zmene a doplnení niektorých zákonov), keď za ust. § 9 boli vložené nové ustanovenia § 9a a § 9b, ktoré upravujú použitie ustanovení Civilného sporového poriadku v exekučnom konaní. Podľa ust. § 9a ods. 1 Exekučného poriadku, ak to povaha veci nevyklučuje, v konaní podľa tohto zákona sa primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku. Podľa ust. § 9a ods. 4 Exekučného poriadku, na účely tohto zákona sa pojmy strana a spor vykladajú ako účastník konania a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky najskôr skúmal, či sú dané procesné predpoklady, za splnenia ktorých môže konať o odvolaní oprávnenej.

7. Podľa ust. § 161 ods. 1 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“). Podľa odseku 2, ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

8. Jedným z neodstrániteľných nedostatkov procesných podmienok, ktoré spôsobujú, že súd musí konanie zastaviť, je nedostatok funkčnej príslušnosti súdu na prejednanie určitej veci, ktorá inak patrí do právomoci súdov. Keďže oprávnená svoje odvolanie podala ešte dňa 17. januára 2013 a podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 4 CSP platí, že konanie začaté do 30. júna 2016 na funkčne príslušnom súde podľa predpisov účinných do 30. júna 2016 dokončí súd, na ktorom sa konanie začalo, Najvyšší súd Slovenskej republiky svoju funkčnú príslušnosť na konanie o odvolaní oprávnenej skúmal v zmysle príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, teda procesnej úpravy platnej a účinnej v čase začatia odvolacieho konania. Dospel pritom k záveru, že nie je funkčne príslušný na prejednanie podaného odvolania oprávnenej a zároveň neexistuje zákonný dôvod na postúpenie veci inému (funkčne príslušnému) súdu.

9. Uvedený záver vyplýva z ustanovenia prvej vety § 201 OSP, v zmysle ktorej platilo, že účastník môže napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevyklučuje. Na konanie v prvom stupni boli v zmysle ust. § 9 ods. 1 OSP zásadne príslušné okresné sudy. Krajské sudy rozhodovali ako sudy prvého stupňa: a/ v sporoch o vzájomné vyporiadanie dávky poskytnutej neprávom alebo vo vyššej výmere, než patrila, medzi zamestnávateľom a príjemcom tejto dávky podľa právnych predpisov o sociálnom zabezpečení, b/ v sporoch medzi príslušným orgánom nemocenského poistenia a zamestnávateľom o náhradu škody vzniknutej nesprávnym postupom pri vykonávaní nemocenského poistenia, c/ v sporoch týkajúcich sa cudzieho štátu alebo osôb požívajúcich diplomatické imunity a výsady, ak tieto spory patria do právomoci súdov Slovenskej republiky (§ 9 ods. 2 OSP). Krajské sudy boli tiež funkčne príslušné na rozhodovanie o odvolaniach proti rozhodnutiam okresných súdov (§ 10 ods. 1 OSP), zatiaľ čo Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodoval o odvolaniach proti rozhodnutiam krajských súdov ako súdov prvého stupňa (§ 10 ods. 2 OSP).

10. V zmysle procesnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 je Najvyšší súd Slovenskej republiky funkčne príslušný rozhodovať iba o tých odvolaniach, ktoré smerujú proti rozhodnutiam krajských súdov ako súdov prvého stupňa. Prípady, v ktorých je rozhodnutie krajského súdu rozhodnutím súdu prvého stupňa, sú pritom zákonom taxatívne vymedzené (viď § 9 ods. 2 OSP).

11. Rozhodnutie krajského súdu o zamietnutí návrhu oprávnenej na prerušenie konania, vydané po začatí odvolacieho konania, nie je rozhodnutím krajského súdu ako súdu prvej inštancie, ale je rozhodnutím krajského súdu ako súdu odvolacieho a takéto rozhodnutie nie je možné napadnúť odvolaním (§ 201

OSP a contrario). Vzhľadom k tomu, že funkčná príslušnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na prejednanie odvolania oprávnenej nie je daná, Najvyšší súd Slovenskej republiky konanie o odvolaní oprávnenej proti uzneseniu odvolacieho súdu zastavil bez toho, aby preskúmaval vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia (§ 161 ods. 2 CSP).

12. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd funkčne príslušný na dokončenie predmetného dovolacieho konania, ktoré sa na ňom začalo do 30. júna 2016 (§ 470 ods. 4 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka exekučného konania, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 CSP, následne skúmal, či je dôvodný návrh oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania podľa ust. § 109 ods. 1 písm. c/ OSP.

13. V zmysle návrhu oprávnenej mal dovolací súd predložiť Súdnemu dvoru Európskej únie na rozhodnutie prejudiciálne otázky nasledovného znenia:

„Je možné za neprijateľnú zmluvnú podmienku považovať aj jednostranný právny úkon spotrebiteľa, ktorý má možnosť kedykoľvek odvolať a ktorým dobrovoľne splnomocnil fyzickú osobu na spísanie notárskej zápisnice ako exekučného titulu, teda aby v jeho mene uznal v rámci zmluvy o úvere dlh do výšky vzniknutej pohľadávky a jej príslušenstva, a na tomto základe zamietnuť exekúciu pohľadávky plynúcej z tejto zmluvy? Je v súlade s čl. 17 a čl. 47 Charty základných práv EÚ také rozhodnutie vnútroštátneho súdu, ktoré aplikujú vnútroštátne procesné aj hmotnoprávne ustanovenia s odkazom na smernicu 93/13/EHS, zabráni vymožitelnosti reálnej pohľadávky veriteľa voči spotrebiteľovi?“.

14. Svoj návrh na prerušenie konania dovolateľka odôvodnila tým, že Súdnemu dvoru Európskej únie by mala byť daná príležitosť posúdiť exekučné konanie týkajúce sa záväzkových vzťahov v rámci spotrebiteľských zmlúv komplexne tak, aby účastníci konania boli zbavení právnej neistoty vyplývajúcej z doterajšieho výkladu únieového práva a následnej aplikácie vnútroštátnymi súdmi Slovenskej republiky.

15. Obligatórne prerušenie konania na účely podania prejudiciálnych otázok Súdnemu dvoru Európskej únie upravuje aj Civilný sporový poriadok, a to v ustanovení § 162 ods. 1 písm. c/, podľa ktorého súd konanie preruší, ak podal návrh na začatie prejudiciálneho konania pred Súdnym dvorom Európskej únie podľa medzinárodnej zmluvy, t. j. podľa článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (pôvodný článok 234 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva). Podľa ust. § 438 ods. 1 CSP je toto ustanovenie možné primerane aplikovať aj v dovolacom konaní.

16. K podobnému návrhu na prerušenie dovolacieho konania sa už Najvyšší súd Slovenskej republiky vyjadril vo viacerých iných, skutkovo a právne podobných exekučných veciach, v ktorých tá istá oprávnená vystupovala v procesnom postavení dovolateľky. Ako príklad je možné uviesť rozhodnutia z 21. marca 2013 sp. zn. 1Cdo/301/2012, z 30. apríla 2013 sp. zn. 2Cdo/386/2012, z 15. mája 2013 sp. zn. 6Cdo/431/2012, z 13. júna 2013 sp. zn. 3Cdo/441/2012, z 09. júla 2013 sp. zn. 5Cdo/371/2012, na ktoré dovolací súd v podrobnostiach poukazuje s tým, že s právnymi závermi v nich vyjadrenými sa stotožňuje aj v preskúmvanej veci, na účely ktorej opakuje, že Súdny dvor Európskej únie má právomoc vydať rozhodnutie o prejudiciálnych otázkach, ktoré sa týkajú: a/ výkladu zmlúv; b/ platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Európskej únie. Pokiaľ ale procesný postup súdov vo veci, v ktorej sa navrhuje prerušenie konania podľa ust. § 162 ods. 1 písm. c/ CSP má podklad v aplikácii vnútroštátneho práva, nie je žiadny dôvod na prerušenie konania.

17. V danom prípade sa síce v dovolaní napadnutých rozhodnutiach spomína aj smernica Rady 93/13/EHS z 05. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, z určujúceho hľadiska však zo strany súdov išlo o aplikáciu a interpretáciu vnútroštátnych právnych predpisov (Občianskeho zákonníka, zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení účinnom v čase rozhodovania súdu, zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov a Exekučného poriadku). S poukazom na uvedené dovolací súd návrh na prerušenie konania ako nedôvodný zamietol.

18. V ďalšom Najvyšší súd Slovenskej republiky bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP časť vety pred bodkočiarkou) skúmal, či oprávnenou podané dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré je prípustné napadnúť týmto opravným prostriedkom.

19. Vzhľadom na prechodné ustanovenie § 470 ods. 2 CSP, podľa ktorého právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované, dovolací súd prípustnosť dovolania oprávnenej posudzoval v zmysle ustanovení § 236 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 31. decembra 2014, teda procesnej úpravy platnej a účinnej v čase, keď oprávnená toto dovolanie podala. S prihliadnutím na dátum podania dovolania (1. februára 2013) dovolací súd pri skúmaní prípustnosti dovolania oprávnenej neaplikoval ustanovenia novely Občianskeho súdneho poriadku uskutočnenej zákonom č. 353/2014 Z. z., ktorý nadobudol účinnosť dňa 01. januára 2015, konkrétne ustanovenie § 237 ods. 2 OSP, podľa ktorého dovolanie podľa ust. § 237 ods. 1 OSP súd napriek absencii prechodného ustanovenia k úpravám účinným od 01. januára 2015, v zmysle ktorého by právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred nadobudnutím účinnosti predmetnej novely, mali ostať zachované, považoval tento svoj postup za súladný s ochranou legitímnych očakávaní dovolateľky (ako súčasti práva na spravodlivý proces), že spôsob prejednávania jej dovolania sa bude riadiť právnou úpravou platnou v čase začatia dovolacieho konania.

20. V danom prípade ide o dovolanie podané v obdobnej veci, aká už bola aspoň v piatich prípadoch predmetom konania pred dovolacím súdom na základe skoršieho dovolania tej istej dovolateľky - viď konania vedené na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 6ECdo/256/2013 6CoE/109/2013, 6ECdo/268/2013 6CoE/116/2013, 6ECdo/269/2013 6CoE/117/2013, 6ECdo/278/2013 6CoE/133/2013, 6ECdo/283/2013 6CoE/19/2013 a 6ECdo/292/2013 6CoE/134/2013. Dovolací súd sa s odôvodneniami rozhodnutí, ktoré boli vydané v týchto konaniach, v celom rozsahu stotožňuje a poukazuje na ne, a preto ďalšie dôvody už neuvádza (ust. § 452 ods. 1 CSP).

21. Vzhľadom k tomu, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných väd tvrdených dovolateľkou (ust. § 237 písm. a/, d/, f/ OSP) a nevyšli najavo ani iné vady konania uvedené v ust. § 237 OSP, pričom prípustnosť dovolania nevyplýva ani z ust. § 239 OSP, Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ust. § 447 písm. c/ CSP odmietol dovolanie oprávnenej ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

22. O náhrade trov dovolacieho konania bolo potom rozhodnuté podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 256 ods. 1 CSP (per analogiam), keď výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu zavinila neprípustným dovolaním žalobkyňa, žalovanej však v takomto konaní preukázateľne žiadne trovy (majúce sa nahradiť) nevznikli.

23. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.